

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Franciškaška ulica 6/L. Rokopisni listi vračajo. Knjižnica. Upravništvo: Ljubljana, Franciškaška ulica 6/L. Način plačila: v Ljubljani št. 11. 57.

List za državne nameščence in upokoјence

Dr. Planinski:

Misli pred božičem

Človek je »zoon politikon«, socialno bitje, navezano na zdravo skupno sožitje. Enako naj bi tudi med narodi in državami vladalo vselej spoštovanje tujega narodnega in državnega ozemlja ter upoštevanje vsakemu narodu lastnih samobitnosti.

O, ko bi bilo tako, potem bi bilo življenje na svetu znosnejše in mirnejše. V človeku je pa bolj razvita samogoltnost, sebičnost in oblastiljenost. Kakor se marsikateri posameznik pri borbi za obstanek in izboljšanje svojega položaja le premnogokrat prav nič ne ozira na bližnjika, marveč gre, da doseže svoje sebične cilje — tudi preko mrličev, tako delajo tudi organizirani narodi. Močnejši in silnejši podjarmljajo slabotnejše in manj borbene.

Vsa zgodovina človeštva, od Aleksandra Velikega in Cezarja, od Džingiskana in Napoleona pa do danes je polna takih pojavov. Minilo je komaj 21 let po prvi svetovni vojni, pa divja spet bojna vihra. Tam za gorami in morji pokajo topovi in brne letala, sipajoč na vojake in neoboroženo ljudstvo strah in smrt. Razna gesla za to novo morijo so bila vržena v svet. Ni težko ločiti upravičena od namišljenih in imperialističnih. In vendar je na zemlji dovolj kruha, dovolj dobrin in surovin za vse narode in države. Treba je le njih uporabo sporazumno urediti, narodom pa pustiti svobodo, da se razvijajo in vladajo po svoje.

Borbe za moč in nadoblast pa ne divjajo le med narodi in državami, ampak tudi v posameznih narodih samih. Razne skupine in stranke se bore za premoč in nadvlado v javnem in državnem življenju. Njihovi programi za najboljše ureditev države si časih ostro nasprotujejo. Od tod boji za zmago in uveljavljanje. Pade vladajoči sistem-režim, pade ž njim tudi njegov politični program. Da to v dotičnih evropskih državah ne gre brez sile in krivic, je jasno. Vladajoči režimi brez nadzorstva uveljavljajo poleg državne svoje posebno strankarsko politiko, ki ni vselej identična z državnimi koristmi. To se kaže zlasti pri oddajanju javnih služb in položajev. Marsikdo je neupravičeno prezrt in zapostavljen, ker ni pristaš režimske stranke.

Tako postopanje v dotičnih državah povzroča na eni strani razočaranje in malodušnost, na drugi strani pa navaja tak postopek prizadete k hinavščini, denunciantstvu in grdemu stremuštvu. Pa kdo se zmeni za to!

Pot do spoznanja resnično pravih državnih potreb in interesov je dolga in težavna. Spomnimo se le na nedavno sklenjeni sporazum med Srbi in Hrvati. Koliko bo še dela, preden bo država dokončno urejena! Tako ni konca borb, trenja in vrenja, ki spravijo marsikoga pod kolesa političnega voza, da obleži odrinjen in morda strt za vedno.

Idealno bi bilo, če bi se vse javno življenje in delovanje uredilo na načelu svobode, bratstva in enakopravnosti, kjer bi se mogle pritegniti vse sile k plemenitemu tekmovanju v delu za državo in narod. Pa kje smo še od tega ideala!

Po pustih in mračnih decembrskih dneh so se približali božični prazniki, ki prinašajo toliko skrivnostnega veselja, lepote in poezije. Razsvetljeno božično drevesce, migljajoče zvezdice, veličastno zvonjenje opolnoči v božjih hramih! Ali ne bo vsega tega tudi letos. Za nas vsaj — da! Toda naše duše so le prepolne morečih skrbi, da bi se mogle nemoteno predati božičnim čarom...

Bomo ob letu še živi in zdravi, bomo gledali okrog sebe še svoje družine, vesele in zadovoljne, bomo praznovali ta lepi praznik še v svojem dragem, toplem domu?...

Čas med božičem in novim letom smo preživljali vedno v nekakem neskrbnem brezdelju. Saj se nam je zdel ta teden kot nameček k enemu letu našega življenja, na Silvestrovo pa smo si stavili za cilj in si dopovedovali, da mečemo vse bridkosti in neprijetnosti starega leta čez krov naše časovne ladje. Ko bo zatonilo zopet leto v nepovratno večnost, ali nam bo mogoče enako storiti tudi letos? Zdi se mi, da se je nabralo in se še nabira preveč težkega tovora, da bi ga zmogle naše roke in glave. Navzlic vsemu pa si bomo voščili tudi letos:

»Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!«

F. S.:

Zvišajte nam prejemke!

Na drugem kraju objavljamo spomenico, katero je dne 12. decembra izročilo zastopstvo naših strokovnih organizacij g. pomočniku bana kot zastopniku vlade. Spomenica uvodoma ugotavlja, da je danes gmotni položaj našega stanu tako žalosten, kakor še ni bil nikoli. Zaradi draginje je obstanek ogromne večine naših družin resno ogrožen. Po naših domovih vlada obup in strah pred prihodnostjo. Zasebne tvrdke in razni zasebni zavodi so svojemu uslužbenstvu prav zaradi teh razlogov že zvišali prejemke.

Spomenica pravilno poudarja nadalje, da je takojšnja pomoč in temeljita ureditev našega gmotnega stanja neodložljiva. Zahteva: 1. naj se takoj zvišajo prejemki, 2. v prihodnje naj se pa uravnava po indeksu cen. Razen tega naj se 3. podvzamejo potrebni ukrepi za učinkovito preprečevanje dviganja cen. Kot našo staro zahtevo pa navaja potrebo, da se nam vrnejo vsi z redukcijami odvzeti prejemki in izvedejo napredovanja.

Vse te zahteve je naš list že ponovno objavjal, dokazoval njih upravičenost, neodložljivost in nujnost, da se jim ugodi. Zlasti zadnji čas smo neprestano opozarjali na nevarnost draginje in na nujnost, da se drž. uslužbenstvu zavaruje obstanek. Navajali smo, v kakšnih obupnih razmerah žive pripadniki našega stanu. Vse to so že tako same notorične stvari in je sleherno nadaljnje dokazovanje nepotrebno, saj vsi, tudi odločujoči krogi prav dobro vedo, da ne pretiravamo in da je mera našega trpljenja polna. Dolgo to nevdržno propadanje ne more več trajati, prišel bo že prav v kratkem dan, ko drž. uslužbenci in upokoјenci kratkoma ne bodo mogli več zdržati.

Draginja neprestano narašča, naše družine so pa brez zalog in brez denarja izpostavljene negotovi prihodnosti. Morda je nekaj stotin izbranec na najvišjih službenih položajih, zlasti pri osrednjih beograjskih uradih, ki brezskrbno žive. Razine poststranske službe in drugi mastni dohodki, zvezani z njihovimi položaji, jim omogočujejo, da ne občutijo bremena draginje, ki vse druge — in to vsaj 99 % vsega stanu — tako težko tlačijo in mori. Morebiti so prav ti redki izvoljenci, ki nam vsem režejo in delijo kruh, vzrok, da naše prošnje in klici na pomoč ne prodro do pravih ušes. Saj kdor je sam sit, ne razume lačnega.

Preko teh bo treba javnost opozoriti na nevarnost, ki preti vsem, če se uradniški stan zadnji trenutek ne obvaruje pretečega pogina. Vprašanje

je treba rešiti temeljito, ker bi samo polovičarski ukrepi ne mogli doseči potrebnega učinka. Ne gre za trenutno olajšanje ali celo za nekako miloščino in dobredelno socialno akcijo, temveč za novo pravičnejšo in trajno preureditev vsega našega plačnega ustroja.

Poglavitna naša zahteva mora biti in ostati: **avtomatska naslonitev naših prejemkov (ali vsaj doklad) na stanje uradnega indeksa cen.** Dokler ne bo končano izjemno stanje, ki danes zaradi vojne vlada po Evropi, ni misliti na to, da bi draginja pojenjala. Na uspešno pobijanje draginje se navzlic dobri volji in smotrnim zakonskim predpisom ni mogoče zanašati. Dosedanje izkušnje nam ne dajejo mnogo upanja. Zato je treba zavarovati nam obstanek tudi za vse verjetne možnosti v prihodnosti. Z naraščanjem cen najpotrebnejših življenjskih potrebščin se morajo sproti avtomatsko za enak odstotek zviševati tudi naši prejemki. Podrobna izvedba te zamisli ni težka, potrebno pa je na vsak način tesno sodelovanje naših strokovnih organizacij. To načelo je bilo že pred mnogimi leti z uspehom preizkušeno v raznih državah, tako n. pr. na Angleskem, v Belgiji, v skandinavskih državah in drugod. Zahteva je torej izvedljiva in ni pretirana.

Državnemu uslužbenstvu in upokoјencem bi bilo sicer popolnoma vseeno ali se jim zvišajo prejemki ali pa preskrbe vse nujne življenjske potrebšćine po dosegljivih in nepretiranih cenah. Dokler nam pa država z znižanjem cen ne more nuditi poročstva za znosno življenje, toliko časa moramo vztrajati pri zahtevi, da nam ustrezno zviša prejemke. To zvišanje pa mora biti res korenito in zamišljeno vsaj za najbližjo prihodnost. Enkratna podpora ali zgolj neznatno stalno zvišanje sedanjih doklad (ki so leta 1935. kar mimogrede izgubile svoj sramežljivi priimek »draginjske« doklade) ne bi moglo za trajno rešiti tega velevažnega vprašanja. Brez resnično velikopotezne preureditve nam ni pomagano. Vsako krpanje in milošćino mora državno uslužbenstvo odločno odkloniti, ker se s tem problem njegovih dohodkov ne bi dokončno rešil, temveč pomaknil samo naprej. V prihodnje bo pa vsaka odločitev še težja in dražja, tudi če ne upoštevamo moralnih in človečanski razlogov, ki zahtevajo, da se takoj, brez odloga ugodi našim pravičnim zahtevam. Škode, ki jo odlašanje te neizbežne odločitve utegne povzročiti celoti, si zdaj ni mogoče niti približno predstavljati.

Za zvišanje prejemkov

Združeni zastopniki naših strokovnih organizacij so dne 12. t. m. predložili banski upravi tole

Spomenico

Še nikdar niso bili uslužbenci in upokoјenci vseh strok in vseh položajev v tako težkem materialnem položaju, kot danes. Vse življenjske potrebšćine, živila, obutev in obleka so poskočile v ceni tako visoko, da nismo zmožni najnujnejših nakupov. Cene pa še rastejo iz dneva v dan in s strahom pričakujemo dobe, ki pa ni daleč, ko nam bo življenje sploh onemogočeno. Obupni položaj so že uvidele nekatere privatne ustanove in zvišale prejemke.

V tej težki dobi se obračamo na vse merodajne faktorje, na vse one, ki odločajo o naši eksistenci, kakor tudi na one, ki nam hočejo pomagati pri ostvaritvi eksistenčnega minimuma s klicem, da je neobhodno in nujno potrebno takoj povišati prejemke vsem aktivnim in upokoјenim uslužbencem za sedaj najmanj za 800 din mesečno ter priznati doklado za ženo in zvišati

rodbinsko doklado za otroka na 300 din mesečno.

Glede na mednarodni položaj se kaže, da se bodo cene še dvigale. Zato zahtevamo, naj se po tem splošnem zvišanju v bodoče uravnava prejemki po indeksu cen. Le s takimi takojšnjimi ukrepi bosta omiljeni beda in obup, ki danes razjedata nameščenske družine, kar nikakor ne more biti koristno za dobrobit delodajalcev in za dobro države. Potrebno je tudi storiti ukrepe proti onim, ki neupravičeno navijajo cene.

Neobhodno potrebno je pa tudi, da se čimprej ugodno rešijo naše stalne zahteve iz prejšnjih let, ki obsegajo:

1. takoj naj se izvedejo vsa **napredovanja**,
2. priznajo naj se poročenim **ženam** isti prejemki kot neporočenim,
3. vse **razlike pri osebnih dokladah** med aktivnimi¹ in upokoјenimi uslužbenci naj se odpravijo.

Zvišanje prejemkov naj stopi v veljavo 1. decembra 1939.

V Ljubljani dne 7. dec. 1939.

Izrežite gnilobo!

»Kot dopolnilo k uvodniku »Protekcija in intervencije« prinašamo v naslednjem (po »Učit. tovarišu«) še ta prevod članka, ki ga je objavila sredi novembra beograjska »Politika« in ki žarko osvetljuje gnile pojave, ki so se razbohotili v okolici prosvetnega ministrstva. Ta članek v vsem potrjuje mišljenje našega uvodničarja. Glasi se pa:

»Prosvetno ministrstvo je izdalo 1. novembra odlok, ki se glasi:

»Prosvetnemu ministrstvu je bilo od več strani sporočeno, da poedini učitelji in učiteljice ljudskih šol dajejo določenim osebam in advokatskim pisarnam nagrade, da bi jim pri prosvetnem ministrstvu izposlovali premetitve na boljša mesta ali pa hitra napredovanja. Prosvetno ministrstvo pri premeščanju upošteva vsako stvarno potrebo, pri napredovanju pa odločata staležnik in pa razpoložljivi

krediti. Zaradi tega so posredniki med učiteljstvom in prosvetnim ministrstvom popolnoma nepotrebni.«

Uradno obvestilo te vrste predstavlja pri nas novost. Naslanja se na neki neprijeten, grd in kriminalen pojav, za katerega mislijo, da se je ukoreninil med prosvetnimi delavci, med uradniki prosvetnega resora. Hkrati pa kaže pripravljenost in odločnost, da se enkrat za vselej prepriča ta praksa plačevanja učiteljskih skupin in premetitev.

Toda, na žalost, ta odlok sam na sebi pomenja, da je taka praksa obstojala in zaradi tega opozarja, da »so posredovalci med ministrstvom in učitelji-cami) ljudskih šol nepotrebni« in svetuje, da se s prakso plačevanja za posredovanje pri napredovanju in dobivanju službenih mest preneha. Iz tega sledi logičen sklep, da je taka praksa do sedaj obstojala.

O podkupovanju onih, ki jim je poverjeno delo za napredovanje in premestitve učiteljstva, o tem kriminalnem poslu službenih državnih organov, a ne samo o ponujanju podkupnine od strani učiteljev in učiteljic, se je govorilo tudi na mnogih učiteljskih skupščinah, ne samo okrajnih društev, nego tudi pred večjimi stanovskimi forumi JUU. Govorilo se je, toda to vprašanje, te sumnje, ki težko padajo na naše javno življenje, niso bile nikoli do konca pojasnjene. Priznati se mora, da preiskava o takih krivdah ni tako enostavna in lahka, ker za podkupovanje nosi odgovornost oni, ki podkupnino zahteva, kakor tudi oni, ki jo daje. Zato je menda neko okrajno učiteljsko društvo, katerega člani so imeli vsekakor slabe skušnje s skupinami in premestitvami, pred 2 letoma, zahtevalo, naj se spremene določbe o odgovornosti za sprejemanje podkupnine, ker je smatralo, da današnje določbe o sprejemanju podkupnine niso dovolj učinkovite. Prav tako je to društvo v svojih sklepkih ugotovilo, da je bilo mnogo učiteljev prevaranih: vzeli so jim denar, a dobili niso niti skupi-

ne niti mesta, za katerega so se »pogodili«.

O ti nevshečni praksi, o tem nesramnem izrabljanju onih, ki za 900 din služijo državi in narodu, je bilo, in to večkrat, govora tudi v narodni skupščini. Tudi v plenumu skupščine in v finančnem odboru. Navajali so tudi konkretne primere, pa ni nikogar niti glava zaboleta, ker se v tem času ni dovoljevala niti sumnja v pravičnost sodelavcev šefov prosvetne centrale.

Medtem se je prej in po tem razpisu prosvetnega ministra v dnevnem tisku trdilo, da so si učitelji zares v velikem številu morali odtrgovati od ust, da so plačali raznim posredovalcem onih, ki premeščajo, da jim dajo — in to vnaprej — za skupino ali premestitev vsote v višini dvomesečne, tromesečne učiteljske plače in tudi več.

V javnem interesu je, da se ta afero razčisti. Obsežna preiskava o tem vprašanju bi bila velikega pomena in za splošnost zelo koristna.

Prihodnjič pa objavimo še članek, ki ga je v odgovor in pojasnitev napisal v »Politiki« predsednik JUU, g. Ivan Dimnik, da bo stvar do kraja razjasnjena.

Še o uradništvu na Hrvatskem

Zagrebski dnevnik »Jutarnji list« je objavil pod naslovom »Uradniki« članek, iz katerega objavljamo v prevodu naslednje odstavke. Članek bo gotovo zanimal tudi naše slovenske bralce, ker vsebuje nazore in poglede na vprašanje državnega uslužbenstva, ki danes vladajo na Hrvatskem. V članku beremo:

»Zadnje dni se je mnogo govorilo o uradništvu. To zaradi tega, ker je zaradi organizacije banovine Hrvatske postalo uradniško vprašanje zelo aktualno, ker je organizacija delo ljudi, ker organizacija zahteva organizatorje in izvrševalce organizacije, ker funkcije zahtevajo funkcionarje. No, na to vprašanje gledajo mnogi nekoliko nenavadno, in to ne na odločujočih mestih, temveč v vrstah uradnikov samih pa tudi izven teh vrst. O tem vprašanju govore tako nekako, kakor da je zelo važno, da se ne oškodujejo osebni interesi nekkih posameznikov, da pa ni važen namen sam, zaradi katerega so uradniki. Tako smatrajo uradniki, ki čutijo, da ne bodo igrali več svojih dosedanjih vlog, kakor da se pripravljajo nekakšna preganjanja. Drugi spet, ki domnevajo, da se ne bodo mogli povzpeti na vodilna mesta, pa smatrajo, da so zapostavljeni. Pri vsem tem pa nihče ne upošteva tistega, kar je najvažnejše pri samem obstanku in pojmu uradništva, namreč službe narodu, službe skupnosti, državi.

Za mnoge je važno samo to, ali bodo ravno oni ostali ali pa, ali se bodo ravno oni povzpeli na dobra in vodilna mesta, in če se jim zdi, da tega ne bo, napovedujejo propad. Nekateri mislijo, da bi moral celotni uradniški aparat ostati takšen, kakršen je, in da bi morala ostati uradniška vlada namesto ljudske vlade, kakor je bilo to tudi

doslej, drugi pa spet mislijo, da bi se morali vsi odstraniti in odstopiti mesta drugim, ne glede na to, ali imajo le-ti sposobnosti za položaje, za katerimi streme.

To in ono je nemogoče. Banovina Hrvatska očitno mora na uradniško vprašanje gledati nujno na popolnoma nov način, drugače kakor je nanje gledala država. Državi je, kakor vsaki policijski državi, bilo treba uradništva, da je držala narod na uzdi. Banovini Hrvatski bo treba uradništva, da bo opravljalo narodno službo. Ta kriterij je odločilen. Po tem bo banovina Hrvatska izbirala za vodilna mesta ljudi, ki bodo po mišljenju odločujočih oseb mogli najbolje opravljati to službo narodu — ne glede na to, ali so doslej bili na teh položajih ali ne.

Ban banovine Hrvatske je v razgovoru s časnikarji izrekel tudi nekaj besedi o tem vprašanju. Med drugim je dejal: »Nismo režim, ki nosi v sebi maščevanje in sovraštvo. Vemo, v kakšnih razmerah so uradniki delali doslej. Ocenili jih bomo, in izbrali izmed njih po tem, kaj so oni tudi v teh razmerah dali ali kaj dajejo zdaj.« Te besede bana dr. Šubašiča povedo tudi vse. Uradniki se bodo ocenjevali po svojem delu in po svojih navedenih usposobljenostih in po svojem razmerju nasproti hrvatskemu narodu. Torej ni povoda prav za nobeno razburjanje med uradništvom, prav tako kakor ni povoda upanju, da bo banovina Hrvatska šla po potih dosedanje prakse in narodu nametavala na hrbet posameznike, ki niso sposobni izpolnjevati nalog, katere ima banovina nasproti narodu.

More se zgoditi, in gotovo se tudi zgodi, da mnogi prve čase ne bodo prišli na prava mesta, da bodo ostali

sposobni zapostavljeni, da bodo ne-sposobni prišli na mesta, za katera niso. Če pa imamo pred očmi, da banovina Hrvatska nosi novega duha in da nj vladavina nad narodom, temveč narodna vladavina, smemo po pravici pričakovati, da bodo v življenju vse opustitve in vse napake kmalu odstranjene, ker bo služba narodu zahtevala sposobne uslužbence in bo zahtevala, da nesposobni odstopijo mesta sposobnim, tako da bo vsakdo prišel na svoje mesto.

Kadar se organizira na novih tračnicah ustanova takega obsega in takega delokroga, moreta služiti kot šola samo čas in življenje.

Banovina Hrvatska bo na vsak način skrbela, da je ne ovije v svoje lovke birokratski polip. To prizadevanje bo, kakor vse, kar je novega,

uradnikom nekoliko nenavadno. No, na to se bodo morali navaditi. Uradniške vladavine v današnjem smislu gotovo ne bo. To naj jih ne vznemirja, temu se bodo polagoma tudi privadili. Toda ne bo hkrati tudi preganjanja sposobnih in poštenih in vseh, ki so pripravljani pošteno služiti narodni vladavini, niti se ne bo moglo zgoditi, da bi nesposobni vzeli v roke narodno stvar in da sposobne odrinejo v kot. Vsaj ne, ko se narodna vladavina že razmahne, kajti v tem zanosu bodo sposobni in pošteni ostali, nesposobni pa nujno odpadli. Ena velika sprememba se bo pa vendarle zgodila, in sicer ta, da bo pojem službe odslej pred pojmom uradnika, medtem ko je doslej to bilo narobe. Tako je pa tudi prav.

Doklada ob naknadnem izplačilu pokojnine

Finančno ministrstvo je izdalo dne 6. novembra 1939. sledeče pojasnilo št. 28.696/I, ki se glasi:

»Na stavljeno vprašanje, kako je uporabljati predpis 2. odstavka čl. 29. uredbe o osebni in rodbinski dokladi drž. upokojencev, št. 37.600/I od 19. septembra 1935. v primerih, kadar se po odločbah o odmeri količine osebne in rodbinske pokojnine mora izplačati pokojnina tudi za prejšnji čas — in na kakšen način naj se preskrbe dokazi, potrebni za ugotovitev trenutka, od katerega pripadajo doklade, se na podlagi toč. 5., pod I., pooblastila fin. ministra, št. 2300/I od 21. jan. 1936. v zvezi s točko A., pod III., odločbe št. 13.430/I od 2. maja 1939., in oziraje se na judikaturu državnega sveta, vsebovano v razsodbah št. 27.641/38 in št. 8018 od 4. maja 1939. in drugih, izdaja naslednje pojasnilo:

1. V primerih, kadar je osebna ali rodbinska pokojnina odredena v zvezi (rektro-aktivno) in se po dotični odločbi mora izplačati tudi za čas pred izdajanjem odločbe, pripadajo k ti pokojnini v smislu 2. odst. čl. 29. uredbe o osebni in rodbinski dokladi drž. upokojencev, št. 37.600/I od 19. sept. 1935., doklade:

a) počenši od dne, od katerega teče tudi sama osebna, oz. rodbinska pokojnina, če je uživalec te pravilno prijavo, s katero se ugotavlja, da so izpolnjeni pogoji, pod katerimi se pridobi pravica do zahtevanih doklad, predložil pristojni blagajni v roku 90 dni, računši od dne, ko mu je bila odločba o odmerjeni količini osebne, ozir. rodbinske pokojnine vročena proti dostavnici; in

b) počenši od 1. dne prihodnjega meseca po mesecu, v katerem je uživalec pokojnine predložil pravilno prijavo, s katero se ugotavlja, da so izpolnjeni pogoji, pod katerimi se pridobi pravica do doklad, ki se zahtevajo, če je tako prijavo predložil pristojni blagajni po preteku 90 dni, računši od dne, ko mu je bila odločba o odmerjeni količini osebne, ozir. rodbinske pokojnine vročena proti dostavnici.

2. Skladno s točko 8., odd. I., pod B., navodil št. 37.991/I od 23. oktobra 1935. je uživalec pokojnine sam dolžan doprinesiti dokazilo o dnevu vročitve odločbe o odmerjeni količini osebne ozir. rodbinske pokojnine hkrati z drugimi prilogami obenem s prijavo za prejetje doklad, ker mora to dokazilo služiti za ugotovitev trenutka, od katerega mu teko doklade.

Nova uredba o dokladah upokojencev

Zagrebski »Umirovljenik« piše k temu vprašanju med drugim tudi tole:

»Dne 2. t. m. so se v prostorih našega društva (drž. in samouprav. upokojencev v Zagrebu) sestali člani odbora z odposlancema finančnega ministrstva, viš. svet. g. Rukavino in g. dr. Maldinijem. Po posebni želji gg. odposlancev so se sestanka udeležili tudi razni upokojenci vseh vrst: kronski in tisti, ki so bili upokojeni pred urad. zakonom iz l. 1923., potem tisti po zakonih iz l. 1923., 1929. in 1931., prometni upokojenci in končno tisti, ki so svojčas sami odložili službo.

Pred začetkom konference je odposlanec g. Rukavina sprejel zastopstvo staroupokojenih vdov, ki so mu razložile svoje in svojih sotrpink bolečine in težave, in ga prosile, naj se zavzame za njihovo stvar, da bi se takoj odpravilo njihovo obupno stanje in življenje, kakor se je to z nedavno uredbo zgodilo upokojencem z najvišjih položajev. — Gospod odposlanec je zastopstvo potolažil z izjavo, da se v fin. ministrstvu resno obravnava njihov položaj, ki naj se kar najprej popravi.

Napad na sveti večer

Višji nadzornik Gaston Lanvin je bil ves dan izredno ljubezniv. Štiriindvajseti december je tudi na pariški policijski prefekturi mirno minil. Noben umor ni bil javljen, nobenega bančnega sla niso napadli, tudi vlomilci so mirovali. Telefoni so bili čudno tihi in po pisarnah je bilo sicer izredno živahno, toda v glavnem zato, ker so si uradniki hodili drug drugemu voščiti vesele praznike.

Lanvin ni ljubil praznih formalnosti. Šesta je že minula, ko se je poslovil od predstojnika, naglo segel nekaterim tovarišem v roke in se odpeljal domov. Kar po dvojce stopnic je preskakoval, ko je hitel proti svojemu domu.

»Torej, gospa Katarina, na ta večer sem se pa res vse leto veselil,« je pozdravil svojo gospodinjjo in si zadovoljno pomel roke pred toplim kaminom, v katerem je veselo plapolal ogenj. »Če bi me nocoj hotel kdo izvabiti z doma, sem zmožen, da podivjam.«

»Upajmo, da se nič ne pripeti nocoj,« je rekla gospa Katarina in zavzdihnila, »potrudila sem se na vsa moč, da vam priredim prijeten in domač sveti večer. Pri tej priložnosti vam tudi kar takoj voščim mnogo sreče, gospod višji nadzornik, in vesele praznike pa še

mного tako lepih uspehov, kakor ste si jih priborili lanl.«

Gospa Katarina je odprla vrata v sosedno jedilnico, kjer je stalo na mizi majhno, toda zelo skrbno okrašeno božično drevesce. Pod njim je stal velik zabojček Lanvinovih najljubših smotk, navadno vsakoletno darilo gospe Katarine.

»Hvala vam,« je toplo dejal višji nadzornik in potegnil iz žepa droben tok. Ko ga je gospodinja odprla, je od veselja vskliknila:

»Ampak, gospod višji nadzornik, tako lepa zlata zapestna ura, saj to je res preveč.«

»Pošteno ste jo zaslužili, dobro vem to; s takim večno preganjanjem, godrnjavim starim policistom, kakršen sem jaz, je časih prav težko strpeti. V svojem zasebnem življenju sem postal že čisto odljuden.«

»Na žalost, pa to pri petdesetih res še ni prav nič potrebno, gospod višji nadzornik.« Nato je karajoče dodala: »Vašim mladim samskim tovarišem bi bili pa že lahko izpolnili željo... Kako veselo bi lahko bilo nocoj tu pri nas.«

»No, no,« se je Lanvin branil, »saj naj počnem z vso to mladino tod. Teh slavljelj res ne morem trpeti, saj nisem filmski zvezdnik, ki ga proslavljaajo.«

»Zato ste pa najslavnejši kriminalist vsega Pariza, gospod višji nadzornik. Časniki so o vas pogostoma dosti

več pisali kot o marsikateri filmski zvezdi.«

»Le pustiva to, gospa Katarina, zločince preganjam zato, ker je to moj poklic. Če sem jih pa nekaj več vjel kakor moji tovariši, je pa to bolj sreča kot pa moja zasluga.«

Stara gospodinja je zmajala z glavo. »Vaša skromnost je po vsem svetu znana. No, gospod višji nadzornik, zdaj je pa že čas za večerjo. Pogrnila bom božično mizo.«

Kmalu sta sedla k dobri večerji, ki je bila res skrbno in izbrano pripravljena. Lanvin tudi ni varčeval z besedami zaslužnega priznanja. »Tale ribja majoneza, gospa Katarina, je pa res odlična! Prosim, še enkrat!«

Tedajci je rezko zapel telefon, zazenelo je kakor disakord v to toplo domače božično razpoloženje.

Nezaprno je Lanvin stopil k aparatu. »Halo, tu Lanvin, kdo tam?«

»Policijsko ravnateljstvo. Pravkar smo od stražnice 97 prejeli alarm o umoru. Po poročilo je prišlo na Rue Danton 14 do streljanja. Neki moški je menda obležal. Ker stanujete v bližini, je predstojnik odredil, da odidete takoj na kraj zločina.«

»Zdaj ga pa imamo, zlodeja,« je divje zarentačil višji nadzornik in naglo oblekel plašč. »Na svidenje, gospa Katarina, takole po polnoči kedaj se spet vidimo — ali pa morebiti jutri zarana.«

Že je stekel na cesto in k sreči opazil taksi, ki je pravkar privozil okoli vogala. Ustavil ga je: »Rue Danton 14, pa le naglo!« je zaklical vozniku.

Skočil je v avto, toda tisti trenutek je že spoznal, da se je dal ujeti v past. Četvero rok ga je zgrabilo in začutil je cev revolverja na senceh.

»Le nohenega glasu ne, nadzornik, če vam je kaj do življenja!«

»Lepa reč,« je dejal Lanvin in se vdal, »vsakdo ima kedaj smolo.«

Avto je z veliko brzino oddrvel. Oba možakarja, ki sta jima krinki zastirali obraza, sta zagrnila zavese, hkrati pa trdno držala Lanvina za roke, da se ni mogel niti geniti. Vsako upiranje bi bilo zaman.

»Kaj pa hočeta od mene, lopova?« je čez nekaj časa zagodrnjal višji nadzornik, ko mu je molčanje napadalcev začelo le presedati.

V odgovor je začul smeh. »Samo malo na sprehod bi se rada peljala z vami. Medtem vam pa najini tovariši lepo izpraznijo stanovanje. Hm, višji inspektor, to bo zabave, ko bodo časopisi izvedeli, da so vlomili pri samem Lanvinu, strahovalcu pariškega podzemlja.«

»Moje gospodinjje ne bodo kar tako zlahka ugnali.«

»Skozi režo za pisma je treba vreči le čisto majčkeno plinsko bombico, pa je z gospo Katarino zadeva opravljena.«

Tudi pozneje na konferenci sami je bilo vprašanje staroupokojencev glavni predmet stvarne obravnave. Odposlanca sta najuslužnejše poslušala mnenja prizadetih in ponovila, kako se tudi ministrstvo trudi, da bi se upravičnim zahtevam staroupokojencev kar najprej ugodilo kolikor bo le mogoče.

Obravnavali so potem tudi slabe življenjske razmere ostalih upokojen-

cev, ki so posledica vse neznosnejše draginje. Odposlanca sta izjavila, da je tudi to stanje ministrstvu znano in da ni njegova najmanjša skrb. Tudi tu ne bo ostalo brez pomoči.

Društveni odbor je predlagal, naj se odpravi katastrofalna uredba iz leta 1935. in obnovi uredba iz l. 1932., seveda z nujnimi spremembami v zvezi s težko vsakdanjosti.

Vendar se premika! Torej nam ni treba zavreči slehernega upanja.«

Svobodna presoja pri vnovičnih upravnih odločbah

Neki upokojenec, kateremu je bila osebna doklada po I. draginjskem razredu ustavljena, je proti odločbi finančne direkcije vložil pritožbo na fin. ministrstvo, proti ministrski odklonilni odločbi pa tožbo na državni svet. Ta je upokojenčevi tožbi ugodil in izpodbijano ministrsko odločbo razveljavil. V razsodbi utemeljuje državni svet svoje stališče med drugim takole:

»Ministrstvo zavrača navedeno pritožbo imenovanega N. N. s tega razloga, češ da je vprašanje strankine osebne doklade že obravnavano s pravno-močno odločbo upravnega oblastva, za obnovo postopanja v isti zadevi pa ni izpolnjen nobeden izmed pogojev, določenih v §§ 124. do 135. zakona o splošnem upravnem postopku.

Toda po § 133. zak. o spl. upr. p. more oblastvo, ki je izdalo pravno-močno odločbo, isto s pristankom oseb, ki so si s to odločbo pridobile neke pravice, ob splošnih zakonskih pogojih odločbo razveljaviti ali spremeniti.

Iz tega se torej vidi, da bi tudi v konkretnem primeru upravno oblastvo moglo, če smatra za primerno, spremeniti svojo odločbo v ti stvari, ker dejstvo, da obstoji pravno-močna odločba, po navednem § 133. ne predstavlja zapreke za izmenjavo iste.

Če je pa ministrstvo zavrnilo tožbo imenovanega samó iz tega razloga, ker je bilo sporno vprašanje že obravnavano s pravno-močno odločbo upravnega oblastva, je bilo treba razveljaviti izpodbijano odločbo.«

Na podlagi te razsodbe državnega sveta je finančno ministrstvo izdalo novo odločbo. V ti odločbi pravi med drugim tudi tole:

»V napadeni odločbi so navedeni zakonski razlogi, zaradi katerih je imenovani N. N. bil zavrnjen z zahtevno, naj se mu k pokojnini prizna pravica do osebne doklade I. draginjskega razreda od dne ustavitve te doklade naprej, — in pri teh razlogih v celoti ostanem še nadalje.

Kar se pa tiče uporabe § 133. zak. o spl. upr. p. v tem konkretnem primeru, smatram po svoji svobodni presoji, da tega zakonskega predpisa sploh ni treba uporabiti v korist imenovanega — in to iz razloga, ker je uporaba § 133. cit. zakona na posamezne konkretne primere stvar diskrecionarne moči upravnega oblastva.«

Na podlagi tega utemeljevanja je finančno ministrstvo pritožbo vnovič zavrnilo kot neumestno in neosnovano v zakonu. Iz utemeljevanja je pa videti, da gre torej v takih primerih samo za golo formalnost, ker upravno oblastvo ni dolžno spreminjati svojih pravno-močnih odločb, temveč jih po svoji prosti presoji lahko spremeni ali razveljavi (če s tem niso oškodovane pridobljene koristi tretjih oseb), če hoče. Prisiliti upravnega oblastva k temu ni mogoče, tudi če bi bila prvotna odločba očitno materialno napačna. — Državni svet je v tem primeru, ki more veljati tudi na splošno, le ugotovil, da zavrnitev ponovne pritožbe ni dopustna, če se upravno oblastvo sklicuje samó na okolnost, da je stvar že bila odločena s pravno-močno odločbo. Ti zahtevi se pa upravno oblastvo more najlaže izogniti s tem, da vztraja pri svojem prvotnem stališču, kakor se je to zgodilo v tem primeru. Končni rezultat vsega postopka je pa ta, da stranka — tudi če je materialno njena zahteva docela upravičena — ne doseže ugoditve.

Lanvin je zijal v svojo gospodinjko kakor brez uma. »Ampak, gospa Katarina... staj ste vendar... kaj ni nihče poskušal...?«

Tedajci je opazil, kako je v očeh dobre stare Katarine nekaj hudomušnega zaskrilo in začel je razumevati. Kar naenkrat se je začulo več glasov, ki so govorili vsi vprek in neviden gramofon je hrešče zaigral mogočno koračnico. Vrata so se odprla in v sobi so stali njegovi mladi sodelavci, ki so mu zdaj vendarle mogli prirediti božičnico po svojih željah.

»Torej temeljito ste me potegnili z vašima tolovajema v avtomobilu,« je zagrmel.

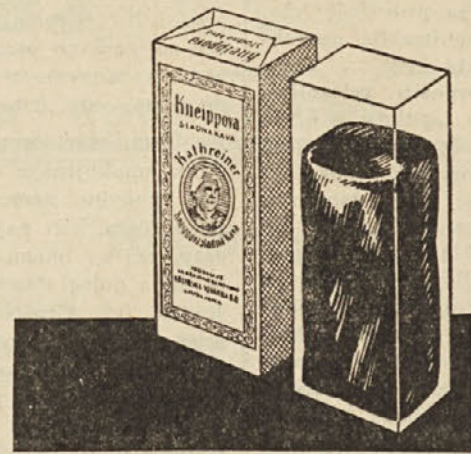
»Seveda, gospod višji nadzornik,« so mu odgovarjali od vseh strani. »Ni šlo drugače. Morali smo vas izvabiti z doma, sicer bi nas ne bi bili spustili v hišo, tako smo pa le lahko vse lepo pripravili. Onadva pa še prideta za nami.«

In nato so obstopili Lanvina in ga kar zasuli z darovi, voščili so mu od vseh strani, mu čestitali in želeli srečo in še večje uspehe.

Tako se je moral višji nadzornik Lanvin navzlic vsej svoji skromnosti le vdati in biti predmet splošnega slavljenja. In, po pravici povedano, se je tega napada na sveti večer prav pošteno razveselil.

3/4 ZAVITKA Kneippove

SLADNE KAVE TVORI DRAGOCENI
PRAŽENI SLADNI SLADKOR

Ob nastopu novega fin. direktorja

Z ukazom od 22. novembra je bil postavljen za finančnega direktorja v Ljubljani viš. fin. svetnik g. Josip Mosetizh, dotedanji šef obtega odseka fin. direkcije, ki je dne 11. decembra prevzel vodstvo in ravnateljske posle ljubljanske fin. direkcije.

Novi finančni direktor je ne le vsemu uslužbenstvu finančne stroke znan kot vzgledno objektivni in zares blagohoten predstojnik, ki je imel že doslej zmerom dovolj razumevanja in srca za svoje delovne osebje, temveč ga poznajo tudi vsi drugi, ki so imeli kdaj priliko priti z njim v stike, kot resnično blagega in srčno dobrega človeka. Prepričani smo, da bo g. direktor Mosetizh tudi vsvoji novi visoki funkciji ohranil vse simpatije podrejenemu uslužbenstvu in še zlasti vsem tisočim drž. upokojencev, katerim izplačuje njihove prejemke finančna direkcija. Zato ga na no-

vem službenem položaju vsi ti prav iskreno pozdravljajo v želji, da jim ostane tudi v prihodnje enako naklonjen.

Upokojeni fin. direktor g. Avgust Sedlar, ki je bil upokojen potem, ko je dovršil predpisano službeno leta, je vodil ljubljansko direkcijo skoro pet let. Ves ta čas je bil pri fin. uslužbenstvu splošno priljubljen zaradi svojega konciliantnega in vseskozi pravičnega, do skrajnosti nepristranskega poslovanja. Kot res uvideven vrhovni šef je pokazal vse razumevanje za tegobe in težave podrejenega osebja, enako pa tudi za upokojence, katerim je po možnosti skušal olajšati obstanek. V srcih fin. uslužbenstva je g. direktor Sedlar zapustil najlepši spomin kot resnično dober predstojnik, ki je skušal vsem upravičnim težnjam ugoditi. Zato mu želi osebje fin. resorta, da bi se še dolgo let čil in zdrav veselil pošteno zasluženega pokoja.

Vestnik

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

želita vsem naročnikom, bralcem in prijateljem lista

uredništvo in uprava.

Pisma zamudnikom. Zadnjič je naša uprava razposlala večjemu številu naročnikov, ki so že dalj časa v zamudi z naročnino, pismena vabila, naj vendar že poravnajo svoj dolg. Za miselnost nekaterih tovarišev je značilno, da niti na ponovljeni pismeni opomin sploh ne reagirajo in svojih obveznosti ne poravnajo, kakor da se jih stvar sploh ne tiče. Taki malomarni in nevestni naročniki so velika nevarnost za obstanek lista. S svojo malomarnostjo utegnejo resno ogroziti nadaljnje izhajanje lista, ki je navezan samo na redno plačevanje naročnine. Prosimo vse prizadete, naj se končno vendarle zganejo in store svojo dolžnost.

Nov grob. Na sv. Miklavžev dan je v Smartnu ob Paki umrl upokojeni šolski upravitelj Josip Terčak. Pokojnik je dočkal skoro sedemdeset let in je služil na šolah najprej v Smartnem, nato v Laporju pri Slov. Bistrici, pozneje pa pri Sv. Frančišku v Zg. Savinjski dolini. Bil je dolga leta odbornik in predsednik učiteljskih društev, gornjegrajsko ga je izvolilo celó za častnega člana. Udeleževal se je pok. Terčak tudi kot gasilec in si pridobil velikih zaslug na tem poprišču. Vnetega stanovskega delavca, velikega ljubitelja narave in značajnega plemenitega moža se bodo spominjali s spoštovanjem mnogoštevilni znanci in prijatelji, z njimi pa tudi naš list, čigar dolgoletni zvesti naročnik je bil. N. v m. p.

Javni uslužbenci za zvišanje prejemkov. Dne 12. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne se je zglasila na banovini deputacija, obstoječa iz zastopnikov 32 organizacij državnih in mestnih uslužbencev in upokojencev. Vodil jo je zastopnik Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev g. Sovre. Zaradi službene odsotnosti g. bana je sprejel deputacijo g. podban dr. Majcen. Deputacija je opisala nevezdržen položaj, v katerega so zašli zaradi narasle draginje javni nameščenci in upokojenci in prikazala nujno potrebo po takojšnjem zvišanju prejemkov. Posebno je poudarila, naj se zaradi nadaljnega naraščanja cen po tem izvršenem prvem povišanju prejemki avtomatsko zvišujejo vzporedno z dviganjem cen. Svoje zahteve je predložila deputacija g. pomočniku bana v posebni spomenici.

Združenje železniških uradnikov proti draginji. Ljubljanski pokrajinski odbor

Združenja železniških uradnikov je sestavil spomenico, da je spriču neprestano rastoče draginje treba nujno odpomoči državnemu uslužbenstvu. Upravni odbor je spomenico izročil g. banu kot predstavniku vlade v Ljubljani. Gospod ban je ob sprejemu spomenice obljubil, da jo bo s priporočilom predložil na odločujoče mesto, ker priznava upravičenost v nji vsebovanih zahtevkov.

Zborovanje poštnega sveta. V poštne ministru je začetek decembra zboroval po dolgem času poštni svet. Na sejah so sprejeli več zelo važnih sklepov, ki jih mora še odobriti ministrski svet. Po teh sklepih dobe poštne direkcije obširna pooblastila, s katerimi se mnogi posli, ki so bili doslej prihranjeni ministrstvu, prenese v pristojnost direkcij. Uredilo se bo vprašanje delovnega časa osebja, tako da mu bo zavarovan nedeljski počitek. Tudi glede nagrad za nadurno delo so sprejeli važne sklepe. V ostalem je poštni svet sprejel več sklepov za izboljšanje telefonske in sploh poštne službe.

Uredba o fin. kontroli. Nova, že večkrat obljubljena in naznanjena naredba o finančni kontroli je baje že dokončno izdelana in jo je strokovni oddelek izdelal in jo je kabinetu finančnega ministra. Uredba bo osebju nekoliko izboljšala gmetni položaj, tako da organi fin. kontrole ne bodo več zapostavljeni za uslužbenci sorodnih strok. Kakor obljubljajo, bo uredba stopila v veljavo s 1. aprilom 1940.

Pravilnik o človekoljubnih ustanovah. Prvotno je bil z novim pravilnikom o človekoljubnih ustanovah določen dan 6. decembra 1939. kot rok, do katerega se morajo vse take človekoljubne ustanove, združenja in društva prilagoditi novim predpisom. Zdej je trgovinsko ministrstvo izdalo odločbo, po kateri se ta rok podaljša do konca aprila 1940., tako da bodo torej mogla vsa prizadeta društva, zadrage in ustanove, ki se bavijo z zavarovanjem pogrebniških in bolniških stroškov ter pokojninskih dajatev, delovati do konca aprila 1940. po svojih starih pravilih.

Obleke kemično čisti, barva, plisir in lika tovarna J. S. REICH.

Za tiskovni sklad »Našega glasa« so darovali g. Schmit Drago, višji pis. aficial v Trebnjem, 20 din; g. Strmole Franc, davčni upravitelj v pokoju v Kamniku, in g. Smolnikar Krista, sodna uradnica v Šoštanjju, po 10 din, ter g. Bobek Mihael, vladni pristav v pok. v Mariboru, 5 din. Vsem najiskrenejša hvala! Uprava.

ROBERT GOLI

specialna zaloga platna,
belega in pralnega blaga

LJUBLJANA
Šelenburgova ulica št. 3

Primerena božična darila

»Bojazljivci! Le počakajte, še danes naščujem vso pariško policijo na vas!«

Moža sta spet obmolnila in Lanvin si je mukoma prizadeval spoznati, kje se vozijo. Toda edino to je mogel ugotoviti, da vozi avto kar križem po cestah in ulicah, brez vsakega pravega načrta. Kje so, pa ni mogel niti približno uganiti. Končno je voz nenadoma z močnim sunkom obstal.

»Lahko izstopite, gospod višji nadzornik. Samó svarimo vas, kaj podvzeti zoper nas!«

Zaslišal je še porogljiv smeh in že je stal na tlaku. Naglo je segel v žep suknje po revolver, toda žep je bil prazen. Preden je mogel zažvigati na policijsko piščalko, je avto že izginil.

Lanvin se je ozrl naokrog in brezmejno začudenje ga je navdalo. Kar verjeti ni mogel očem. Lopovi so ga odložili spet pred njegovimi hišnimi vrati. »So bile njihove grožnje resnične?« Čudno, res čudno,« si je poglasno zabrunjal v brado, »toda pa nekaj ni v redu.«

Zdrvel je po stopnicah navzgor in burno pozvonil. Nekaj časa je zaman čakal, nato je pozvonil vdruči, še močneje. V stanovanju se je zaslišal neki šum. Na ponovljeno zvonjenje je končno gospa Katarina le odprla.

»Tako brž ste se že vrnili, gospod višji nadzornik?«

Upokojenec

Podaljšanje veljavnosti železniških legitimacij. — Dravska finančna direkcija razglasa: Vsi drž. upokojenci(-ke), ki so zasede in za svoje rodbinske člane dobili železniške legitimacije od dravske fin. direkcije, naj jih čimprej predložijo ti direkciji zaradi podaljšanja veljavnosti za prihodnje leto, zlasti če nameravajo legitimacije uporabljati takoj v začetku leta 1940. — Vsaki legitimaciji je treba priložiti železniško znamko za 2 din, ki je v legitimaciji nihče ne sme prilepiti sam. — Predložene poštne znamke ali kolke bo direkcija upokojencem vračala, ker jih ne more uporabiti. Tudi denarja za znamke direkcija ne bo sprejemala, ker železniških znamk nima v zalogi. — Železniški legitimaciji naj vsak upokojenec priloži tudi odrezek (kupon) ček. nakaznice, po kateri je prejel pokojnino za zadnji mesec, ker je sicer mnogokrat težko ugotoviti njegovo istovetnost. Tudi prošnji za novo železniško legitimacijo je vselej treba fin. direkciji poslati 20 din v gotovini.

Nova uredba o dokladah upokojencev. Kakor poročajo zagrebški listi, pripravljajo v finančnem ministristvu novo uredbu o osebnih in rodbinskih dokladah drž. upokojencev. Baje bo nova uredba precej izboljšala dosedanje doklade, zlasti za staro-upokojence, razne rentnike, miloščinarje in podobne, ki že vsa leta prejemale tako be-raške doklade. Upajmo, da se te napovedi uresničijo in da bo nova uredba prinesla upokojencem res znatno izboljšanje in odpravila dosedanje krivice in neupravičene razlike.

Uredba o osebnih dokladah. Pod tem naslovom objavlja »Mariborski zadrugar« podatke o novi uredbi o dokladah ministrom, državnim podtajnikom in banom v pokoji in na razpoloženju, o čemer smo že poročali. Svoj sestavek zaključuje navedeni list s tole ugotovitvijo: »No, pričeli so, čeravno precéj visoko! Upamo, da se bo nadaljevalo in da pridejo kmalu tudi drugi na vrsto, četudi z manjšimi zneski.«

Dom upokojencev v Somboru. Ondotna upokojenska organizacija za donavsko banovino namerava postaviti upokojenški dom, kjer naj bi našli zavetje stari, osamljeni in onemogli upokojenci in kjer bi imeli poleg stanovanja in hrane še postrežbo itd. Društvo zbira že dolgo časa prispevke, toda stavbni sklad — kakor je le naravno — silno polagoma raste. Dogoditi bi se moral pravi čudež, če naj bi si s prostovoljnimi prispevki organizacija sezidala dom. Tako ni čudno, da ponovno predlagajo posamezni člani, naj bi se prisilili vsi upokojenci, da se včlanijo v društvo, kateremu bi morali prisilno plačevati članske prispevke za zidanje doma. V »Naši reči« spet vnovič neki član predlaga, naj se zahteva obvezno članstvo in naj društvo v zvezi z drugimi organizacijami upokojencev v državi doseže, da bo ministrski svet izdal potrebno uredbu o prisilnem članstvu. — Čudno je, kako morejo priti upokojenci do takih zahtev in nazorov, ko imajo vendar dovolj izkušnje, kako je z vsemi takimi obveznimi in prisiljenimi članstvi in — datjavami.

samezne stroke nimajo lastnih strokovnih društev. Ob ti priliki je tudi omenil, da se strokovne organizacije železničarjev že več let zama trudijo, da bi dobile od ministristva potrebno dovoljenje za ustanovitev skupne enotne zveze strokovnih društev železničarjev.

Učiteljska organizacija na Hrvatskem. Konec novembra so v Zagrebu zborovali hrvatski učitelji in sprejeli resolucijo, naj se sekciji Jugoslov. učiteljskega združenja razideta, vsa v obeh sekcijah včlanjena učiteljska društva naj se pa razpuste. V Zagrebu se nato sklicé ustanovno zborovanje za novo veliko organizacijo vsega hrvatskega učiteljstva.

Zadružne vesti

Jubilej zadržnega delavca. Na dan 17. novembra 1939. je obhajal 75 letnico življenja zaslužni organizator srbskega združenja, Mihajlo Avramović. Njegov vpliv in pomen za srbsko zadržništvo je tolikšen, da so mu upravičeno vzdeli priimek »oče srbskega zadržništva«. Njegov vpliv je zajel ves srbski življ, tako da se je davno že pred vojno prav po njegovem prizadevanju zadržna miselnost v južnih krajih naše države tako močno zadržala. K lepemu življenjskemu jubileju Mihajla Avramovića čestitajo vsi zavedni zadržgarji.

Živilski promet v zadrugi. Železničarska nabavljalna zadruga razproda svo zalogo špecerije, kolikor je ima, najmanj devetkrat na leto, vendar ne v enaki meri vseh predmetov. Nekateri (moka, riž, olje, mast) se razprodajo celo po dvanajstkrat na leto. Če bi imela zadruga več gotovine, bi si mogla nabavljati večje zaloge, morala bi pa imeti seveda tudi večja skladišča. Zato bi bilo nujno priporočljivo, da se članstvo navadi kupovati za gotovino, kolikor je to mogoče.

Ugodnosti zadržgarjev v Ko-op podjetjih. Že večkrat smo pisali o hotelski delniški družbi Ko-op, ki ima svoje domove — hotele v Gozdu-Martuljku, v Kaštelu Starem in v Vrnjački Banji. Navedeno delniško družbo je ustanovila naša Zveza nabavljalnih zadrž drž. uslužbencev v Beogradu, da more podjetje uspešneje opravljati svoje posle. V navedenih hotelih imajo vsi zadržgarji, člani naših zadrž, popuste, in sicer od hotelskih sob po 20 %, od cen za prehrano pa 15 %. Ker morajo imeti vsi domovi javno vidne stalne ce-

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!

*
Največja izbira!

*
Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

nike, je vsakemu zadržniku lahko takoj ugotoviti, koliko znaša zanj cena stanovanja oz. oskrbe v določenem hotelu. Prehrana stane v vseh hotelih po 35 din na dan. Vsak zadržnik mora izpolnjevati sledeče pogoje, če se hoče okoristiti z navedenimi popusti: 1. če je član kreditne zadruge, mora biti včlanjen vsaj že 6 mesecev; 2. če je član katere koli naše nabavljalne zadruge, mora biti včlanjen vsaj 6 mesecev, vsaj 3 mesece pa je moral tudi redno kupovati pri svoji zadrugi; tudi mora biti članski delež v celoti vplačan. Vse to mora vsak član dokazati z legitimacijo dotične svoje zadruge.

LEPA ENODRUŽINSKA VILA,

3 min. od železniške postaje Petrovčec pri Celju, 2 sobi, podsrešna soba, kabinet, kuhinja, klet, pralnica z velikim vrtom in njivo se odda v najem mirni stranki za mesečno najemnino 400 din. Pojasnila pri g. Wessely-u, knjigovodji rudnika in železarne v Štorah pri Celju.

Iz organizacij

Iz profesorske organizacije. Predsednik Jugoslov. profesorskega društva, dr. Danilo Medaković, je odložil položaj predsednika društva. Razlogov za to je več: prvič smatra, da je s tem, ker so profesorji z ozemlja splitske in zagrebške sekcije izstopili iz Jugoslov. profesorskega društva, njegov nadaljnji obstanek kot predsednik nemogoč, ker je bil za to mesto izbran ravno kot član zagrebške sekcije. Želi, naj bi njegova oseba ne ovirala preureditve profesorske organizacije, želi pa tudi, da bi kot navaden član društva mogel neovi-

rano sodelovati pri ustanovitvi nove profesorske organizacije za banovino Hrvatsko. Zveza hrvatskih železničarjev. V Zagrebu so ustanovili Savez hrvatskih železničara, in sicer na nacionalni podlagi. O tem je poročala beograjska »Politika«, k poročilu je pa zagrebški delgat Rihard Markuš, ki se je udeležil sestanka strokovnih združenj železničarjev, objavil poravek. V njem ugotavlja, da je bila pri ustanovitvi zveze hrvatskih železničarjev storjena — po njegovem mnenju — ista napaka, kakor pri UJNZB, namreč, da po-

KDOR OGLAŠUJE TA NAPREDUJE!

GOSPODJE! Velika izbira manufakture, perila in oblačil po Vaši želji in okusu si nabavite pri

Jožko OLUP MLAJŠI konfekcija manufakture moda

Ljubljana, Stari trg 1 / Bivši lokal Ciuha & Jesih

Kralj. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ Telef. 2673

LJUBLJANA DELIKATESE Najnižje cene
Skrbna postrežba! SPECERIJA Sveže blago!

MANUFAKTURNA TRGOVINA

ABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 3

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog (pliš, tapestri itd.). Puh, perje, kapok, volna žima, vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. — Državnim nameščencem proti takojšnjemu plačilu 10 % popusta

Vsem svojim cenjenim odjemalcem:

Vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Priporočase

MODNA IN KONFEKCIJSKA TRGOVINA

Ign. Žargi

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 11

»TRIGLAV« J. Olup

industrija perila in oblek

LJUBLJANA

Na vogalu

Stari trg 2 Pod Trančo 1

Priporoča lastno, splošno priznano perilo in obleke za vse letne čase po najnižjih cenah, za vsak stan in za vsako starost. — Prepričajte se o tem v mojih poslovnih prostorih! — Obleke in perilo izvršujemo tudi po meri najceneje in po najnovejšem kroju

Vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem: VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev

v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem po 7% proti zavnabi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

KNJIGARNA
UČITELJSKE TISKARNE

VII. ZBIRKA — DIN 12,—

1. Derganc, Borba zapada in vzhoda. 2. Dertina, Ideali vzgoje. 3. Kunaver, Na planine. 4. Zor, Sončenje. 5. Kolar, Kmečke povesti. 6. Jelenc, Spomini 1914.—1918. 7. Zorec, Pomenki.

VIII. ZBIRKA — DIN 30,—

1. Rape, Tisoč in ena noč, I., II., III. zvezek.

IX. ZBIRKA — DIN 29,—

1. Pugelj, Zakonci, 2. Matičič, V robstvu. 3. Jelenc, Spomini 1914.—1918. 4. Golar, Pastirjeva nevesta. 5. Golar, Kmečke povesti. 6. Gangl, Beli rojaki.

X. ZBIRKA — DIN 29,—

1. André, Radio aparat. 2. Bučar, Kod lužičkih Srba. 3. Kunaver, Kraški svet. 4. Bajželj, Vesele ure. 5. Jelenc, Spomini 1914.—1918. 6. Gangl, Sin.

Priporočamo trdko

M. TIČAR

LJUBLJANA

za nakup pisarniških in šolskih potrebščin

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin c. z. z. g. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 ♦ Telefon št. 4421

Širite
zadržno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadržna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.